

Reactienota concept-voorkeursalternatief Dijkversterking IJsseldijk Zwolle-Olst

Augustus 2019

In de verkenningsfase van het project IJsseldijk Zwolle-Olst heeft het waterschap samen met overheden, bewoners en andere belanghebbenden toegewerkt naar een concept-voorkeursalternatief voor de dijkversterking. Vanaf 26 maart tot 7 mei 2019 kon iedereen op het concept-voorkeursalternatief reageren. Deze reactienota betreft een voorstel van het dagelijks bestuur aan het algemeen bestuur van het waterschap over hoe om te gaan met de reacties die zijn ontvangen op het concept-voorkeursalternatief.

Voorkeursalternatief dijkversterking IJsseldijk Zwolle-Olst

Het projectgebied IJsseldijk Zwolle-Olst bestaat uit 28,9 kilometer dijk langs de oostoever van de IJssel. Het gebied strekt zich uit van de Haereweg in Olst tot aan de Spooldersluis in Zwolle. Uit een analyse van het veiligheidsprobleem in 2016 blijkt dat in het projectgebied ruim 28,8 kilometer van de 28,9 kilometer dijk niet aan de wettelijk gestelde normen voldoet. Waterschap Drents Overijsselse Delta (WDODelta) is daarom in 2017 het dijkversterkingsproject “IJsseldijk Zwolle-Olst” gestart. Dit project wordt uitgevoerd in het kader van het landelijke Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP).

Afgelopen jaren zijn verschillende alternatieven voor dijkversterking onderzocht en afgewogen en is toegewerkt naar een concept-voorkeursalternatief (concept-VKA), zoals onderbouwd in het concept-Verkenningenrapport (WDODelta, maart 2019). Het Voorkeursalternatief wordt gekozen op basis van een afweging van de afwegingsthema's impact op omgeving, techniek en kosten. Ook draagvlak voor of acceptatie van het voorkeursalternatief is voor het waterschap van groot belang en belangrijke informatie als context voor de besluitvorming door het Algemeen Bestuur. Het waterschap heeft in de periode van 26 maart tot 7 mei 2019 bijeenkomsten georganiseerd over het concept-VKA voor grondeigenaren en daarna inloopbijeenkomsten voor alle belanghebbenden en geïnteresseerden. Deze nota geeft antwoord op de reacties die tijdens de reactieperiode zijn binnengekomen, zowel tijdens de bijeenkomsten als daarna.

In september 2019 besluit het Algemeen Bestuur van het waterschap over het voorkeursalternatief. Deze besluitvorming, inclusief de reactiemogelijkheid en voorliggende beantwoording, vormt een voorbereiding op een naar verwachting eind 2021 te volgen projectprocedure als bedoeld in artikel 5.5. en verder van de Waterwet. (Na inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt dit een Projectbesluit). Tegen het uit deze procedure voortkomende projectplan/projectbesluit kunnen te zijner tijd zienswijzen worden ingediend en staat beroep open bij de rechtbank.

Tussen het vaststellen van het VKA en het projectplan/projectbesluit wordt het voorkeursalternatief in de planuitwerkingsfase (2020-2022) in overleg met grondeigenaren en direct belanghebbenden in meer detail uitgewerkt en blijft het waterschap doorlopend in gesprek met bewoners.

Reacties

Tijdens de reactieperiode zijn 8 reacties ontvangen die betrekking hebben op het concept-VKA, en 11 reacties over de onderzochte meekoppelkansen. Er hebben 31 mensen een zorg, vraag of wens meegegeven aan het waterschap door het invullen van een reactieformulier tijdens bijeenkomsten of digitaal via de website of e-mail. De reacties die betrekking hebben op het concept-VKA komen voort uit de impact van de dijkversterking op de binnendijkse woon- en leefomgeving en vooral de benodigde ruimte in tuinen. De reacties over de meekoppelkansen betreffen met name wensen voor de inrichting van (nieuwe en bestaande) fiets- en wandelpaden, deze reacties heeft het waterschap besproken met de initiatiefnemers van meekoppelkansen (gemeente Olst-Wijhe, provincie Overijssel en gemeente Zwolle).

In tabellen 1 en 2 zijn de reacties over het concept-VKA en de meekoppelkansen samengevat weergegeven en van een reactie voorzien.

Alle indieners hebben ook persoonlijk een reactie ontvangen en ontvangen de reactienota na vaststelling van het Voorkeursalternatief.

Reacties en antwoorden per thema

Onderstaande tabel behandelt de reacties die betrekking hebben op het concept-voorkeursalternatief. De tweede tabel gaat in op reacties die betrekking hebben op meekoppelkansen. De overige punten in de binnengekomen reacties die geen betrekking hebben op het voorkeursalternatief, zijn via een persoonlijke brief aan de indiener beantwoord.

	Samenvatting reactie op het concept-voorkeursalternatief Zwolle-Olst	Overwegingen waterschap	Wel/geen gevolgen voor VKA
1	Vanuit de wijk Spoolde zijn drie reacties ontvangen met het verzoek om op deeltraject 15.1 (dijktraject langs Spoolde) te kiezen voor een oplossing met een zelfstandig kerende constructie in de dijk (alternatief E), om ruimtebeslag binnendijks te voorkomen. Het concept-voorkeursalternatief gaat hier uit van een oplossing met binnendijkse versterking (alternatief B). Deze oplossing leidt tot ruimtebeslag op de tuinen die binnendijks direct aan de dijk grenzen.	Het waterschap heeft alternatief E, samen met de andere alternatieven, uitgewerkt en onderzocht. Het onderzoek laat zien dat een binnendijkse dijkversterking (alternatief B) negatieve effecten heeft op de woonfunctie, onder andere door ruimtebeslag in tuinen. Alternatief E beperkt deze effecten op de woon- en leefomgeving, maar het alternatief heeft ook aanzienlijk hogere kosten. De dijkversterking is onderdeel van het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP). Het HWBP hanteert een subsidieregeling, waarvoor spelregels, of subsidievereisten, gelden. Deze spelregels gaan onder andere in op de afweging van alternatieven in relatie tot kosten. Zowel het waterschap als het HWBP streven naar een verantwoorde besteding van maatschappelijk geld. Dit zorgt ervoor dat het waterschap soms kiest voor een alternatief met meer negatieve effecten wanneer het kostenverschil (relatief of absoluut) groot is. Op deeltraject 15.1 is om deze reden in het concept-voorkeursalternatief gekozen voor alternatief B.	De reactie leidt niet tot wijziging van het VKA
2	Een grondeigenaar op wiens perceel het concept-voorkeursalternatief ruimtebeslag heeft, verzoekt het betreffende perceel als maatwerklocatie aan te wijzen en om ruimtebeslag op de aanwezige landschapstuin (zoveel mogelijk) te voorkomen.	Maatwerklocaties zijn locaties waar het voorkeursalternatief, zonder aanpassing, tot ruimtebeslag leidt op woonhuizen, natuur met een beschermde status of objecten met beschermde status. Voor deze locaties worden in de planuitwerkingsfase maatwerkoplossingen uitgewerkt zodat deze woningen of objecten worden behouden. Op het terrein van de indiener van deze reactie is, binnen het verwachte ruimtebeslag van het voorkeursalternatief, geen natuur met een beschermde status of cultuurhistorisch beschermd gebied aanwezig. Daarom komt deze landschapstuin niet in aanmerking als maatwerklocatie. Het waterschap vindt het belangrijk om alle belanghebbenden gelijk te behandelen. Dat betekent dat als dit perceel wordt aangewezen als maatwerklocatie, vergelijkbare locaties ook als maatwerk moeten worden aangemerkt. Dit kan leiden tot aanzienlijk hogere maatschappelijke kosten. Het waterschap benadrukt daarnaast dat voor alle locaties (ook niet-maatwerk locaties) het ontwerp verder uitgewerkt wordt in overleg met grondeigenaren en andere belanghebbenden. Het voorkeursalternatief is hierbij leidend. Daar waar het basisontwerp leidt tot grote	De reactie leidt niet tot wijziging van het VKA, het perceel wordt niet aangewezen als maatwerklocatie

	Samenvatting reactie op het concept-voorkeursalternatief Zwolle-Olst	Overwegingen waterschap	Wel/geen gevolgen voor VKA
		ongewenste effecten wordt onderzocht welke optimalisaties mogelijk zijn door inpassing of beperkte aanpassing van het basisontwerp. Randvoorwaarden zijn hierbij dat het ontwerp technisch maakbaar, probleemoplossend, vergunbaar en betaalbaar is.	
3	In drie reacties wordt gevraagd hoe rekening is gehouden met belangen van bewoners, onder andere in relatie tot natuurbelangen. Daarnaast wordt gevraagd of de afweging tussen binnendijks en buitendijks versterken voldoende is onderbouwd.	<p>Met betrekking tot afweging van de belangen geldt het volgende. In de verkenning zijn de kansrijke alternatieven per deeltraject beoordeeld op de thema's impact op de omgeving, techniek en kosten. Voor het thema impact op de omgeving zijn onder andere effecten op de woon- en leefomgeving (de mens) en op natuurwaarden in beeld gebracht. Het waterschap heeft de onafhankelijke commissie voor de milieueffectrapportage gevraagd om te toetsen of de verschillende omgevingsaspecten voldoende onderzocht zijn om een besluit voor het voorkeursalternatief te kunnen nemen. De commissie MER komt tot de conclusie dat dit het geval is.</p> <p>Alle effecten zijn objectief in beeld gebracht en naast elkaar gezet. Er zijn geen weegfactoren toegekend; oftewel een sterk negatief effect op wonen is even belangrijk als een sterk negatief effect op natuur of op bijvoorbeeld uitvoerbaarheid. Echter, er is een aantal kaders waar het voorkeursalternatief aan moet voldoen, waaronder vergunbaarheid en betaalbaarheid. Vanuit wettelijke kaders is het bijvoorbeeld niet toegestaan te kiezen voor een alternatief dat significante impact heeft op zwaar beschermde natuur - als ook een ander alternatief met minder negatieve impact mogelijk is. Vanuit het financiële kader komt een veel duurder alternatief niet voor financiering in aanmerking als er ook een goedkoper, vergunbaar en voldoende ingepast alternatief is (zie ook toelichting bij reactie 4). Deze wettelijke en financiële kaders dwingen het waterschap soms te kiezen voor een alternatief met meer effecten voor de mens (binnendijkse woon- en leefomgeving).</p>	De reactie leidt niet tot wijziging van het VKA
4	Indiener vraagt waarom in het concept-voorkeursalternatief niet is gekozen voor meer pipingmaatregelen buitendijks, aan de IJsselzijde.	Het aanbrengen van een verticale pipingmaatregel aan de IJsselzijde (buitendijks) heeft een aantal nadelen ten opzichte van het plaatsen aan de landzijde (binnendijks). Het belangrijkste is dat pipingmaatregelen aan de IJsselzijde veel minder effectief zijn. Piping begint aan de binnendijkse (land)zijde, en het gevaar van piping wordt minder goed opgelost met een buitendijkse verticale maatregel. De andere onderzochte pipingmaatregel is een buitendijkse klei ingraving, horizontaal in de uiterwaarden. Deze maatregel heeft echter grote impact op de omgeving (effecten op de beschermde natuur in de uiterwaarden waardoor dit alternatief grote vergunbaarheidsrisico's kent) en hoge kosten. Zie ook het antwoord op reactie 3.	De reactie leidt niet tot wijziging van het VKA

	Samenvatting reactie op het concept-voorkeursalternatief Zwolle-Olst	Overwegingen waterschap	Wel/geen gevolgen voor VKA
5	<p>Indiener geeft aan het gevoel te hebben dat melkveehouders en landbouw onevenredig benadeeld worden in het concept-voorkeursalternatief en is van mening dat op dit punt geen juiste afweging is gemaakt. Indiener verzoekt om bij zijn/haar bedrijf te kiezen voor een verticale oplossing (in plaats van een stabiliteitsberm), zoals deze ook wordt gekozen op andere locaties om natuurwaarden te sparen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bij agrarische percelen worden om de volgende redenen geen aanvullende maatregelen getroffen: Het waterschap moet en wil op een verantwoorde manier omgaan met maatschappelijk geld. De gevraagde inpassingsmaatregel brengt meerkosten met zich mee. Bij inzet bij beschermde natuurwaarden in het concept-voorkeursalternatief komen deze meerkosten in aanmerking voor subsidie vanwege een wettelijk beschermde status en omdat de betreffende natuur van belang is voor wettelijk beschermde soorten; • Landbouwgrond heeft niet diezelfde wettelijk beschermde status als beschermde natuurgebieden. Het toepassen van duurdere maatregelen om het ruimtebeslag te beperken komt dan ook niet voor financiering in aanmerking. Daarnaast kan het resterende perceel zijn functie als landbouwkavel behouden, zonder inzet van een verticale maatregel; • Het waterschap vindt het belangrijk om alle belanghebbenden gelijk te behandelen. Dat betekent dat als voor dit perceel aanvullende maatregelen worden getroffen, dit ook voor andere agrarische percelen langs het traject moet worden overwogen. Dit kan leiden tot aanzienlijk hogere maatschappelijke kosten. 	<p>De reactie leidt niet tot wijziging van het VKA</p>
6	<p>Indiener geeft aan dat de voorgenomen dijkverhoging op traject 13.4 leidt tot een belemmering van uitzicht en woongenot. De indiener verzoekt om voor dit deeltraject te kijken naar mogelijkheden om de verhoging te voorkomen of beperken.</p>	<p>Het waterschap gaat het VKA in de planuitwerking verder uitwerken, hierbij wordt ook gekeken naar mogelijkheden om de hoogte-opgave te beperken. Dit kan onder andere door het verflauwen van het buitentalud, daarmee worden het ruimtebeslag en de effecten buitendijs echter groter. In de planuitwerkingsfase worden definitieve afwegingen gemaakt op basis van impact op de omgeving, kosten en technische voor- en nadelen.</p>	<p>De reactie heeft geen betrekking op de keuze voor het VKA en leidt niet tot wijziging van het VKA</p>
7	<p>Indiener vraagt of er ook is gekeken naar een verplaatsbaar of opklapbaar alternatief, in relatie tot het effect van de hoogte-opgave op het woongenot.</p>	<p>Tijdens de eerste fase van de verkenningsfase is een groot aantal mogelijke oplossingsrichtingen geïventariseerd, waaronder ook verplaatsbare of beweegbare oplossingen. In de 'Notitie Reikwijdte en Detailniveau' is beschreven welke van deze oplossingen verder en diepgaander zijn onderzocht in de Verkenningsfase en welke niet kansrijk zijn. Het toepassen van tijdelijke maatregelen zoals een verplaatsbare kering is destijds afgefallen. Tijdelijke beheermaatregelen zijn niet kansrijk, omdat deze een zeer grote en niet realistische inzet vragen van het waterschap en minder betrouwbaar zijn dan permanente maatregelen. Een opklapbare variant heeft een aantal nadelen vanwege de beheerbaarheid en betrouwbaarheid (in vergelijking met een 'gewone' dijkversterking met</p>	<p>De reactie leidt niet tot wijziging van het VKA</p>

	Samenvatting reactie op het concept-voorkeursalternatief Zwolle-Olst	Overwegingen waterschap	Wel/geen gevolgen voor VKA
		grond). Voor een geheel deeltraject vindt het waterschap een dergelijke maatregel daarom onwenselijk. Deze variant is destijds niet uitgesloten voor toepassing voor maatwerklocaties als grote effecten kunnen worden voorkomen. In eerste instantie onderzoekt het waterschap in de planuitwerkingsfase de mogelijkheden om de hoogteopgave te beperken. Een variant met een opklapbare dijkverhoging kan alleen worden onderzocht bij maatwerklocaties én als de hoogteopgave leidt tot grote effecten en hoge kosten. Ook hierbij wordt een afweging gemaakt tussen de impact op de omgeving (effecten), technische voor- en nadelen en de kosten.	
8	Indiener vraagt of de afmetingen van het concept-voorkeursalternatief bij verdere uitwerking nog kunnen wijzigen.	Met deze keuze voor het Voorkeursalternatief wordt de hoofdoplossingsrichting voor dijkversterking vastgelegd: binnen- of buitendijks. In de planuitwerkingsfase (van 2020 tot en met 2022) wordt het voorkeursalternatief in overleg met grondeigenaren en direct belanghebbenden in meer detail uitgewerkt. Bij deze uitwerking onderzoekt het waterschap diverse ontwerptimalisaties. De verwachting is dat de uitwerking van het Voorkeursalternatief en de onderzoeken in de planuitwerkingsfase leidt tot een beperking van de benodigde breedte van de bermen.	De reactie heeft geen betrekking op de keuze voor het VKA en leidt niet tot wijziging van het VKA
9	Indiener stelt de vraag in hoeverre de kosten van damwanden in het concept voorkeursalternatief realistisch zijn meegenomen. De indiener van de reactie verwacht dat de kosten van damwanden na 2021 minder worden. Achterliggende vraag is of afwegingen anders worden wanneer de kosten van damwanden lager liggen.	Bij het ontwerp en kostenraming van de alternatieven met constructies is uitgegaan van de in 2018 geldende (wettelijke) regels en richtlijnen voor de toepassing van constructies (waaronder damwanden). In de Planuitwerkingsfase wordt het ontwerp van de constructies in meer detail uitgewerkt en worden alle ontwikkelingen op het gebied van constructies meegenomen. Een voorbeeld hiervan is de kennis die is opgedaan bij de damwandbezwijkproef zoals in 2018 is uitgevoerd. Het is de verwachting dat de detailuitwerking leidt tot lagere kosten voor de constructies. Ook indien de kosten van damwanden in de toekomst veel lager worden, leidt dit naar verwachting niet tot een andere afweging van het VKA door het grote relatieve kostenverschil tussen het VKA en een constructieve oplossing.	De reactie leidt niet tot wijziging van het VKA
10	Indiener vraagt het voorkeursalternatief te wijzigen en het vervangen van de dijkbekleding te schrappen indien de dijk niet verhoogd hoeft te worden. Als alternatieve aanpak stelt indiener voor om het besluit over de vervanging van de dijkbekleding uit te stellen tot de	Het definitieve besluit over het vervangen van de dijkbekleding wordt genomen wanneer het Projectbesluit wordt vastgesteld (verwachte planning: eind 2021). Het huidige voorkeursalternatief bevat nog geen definitief besluit over de locaties waar de dijkbekleding moet worden vervangen. Het waterschap doet in de (voorbereiding op de) planuitwerkingsfase onderzoek naar mogelijkheden om vernietiging van de aanwezige waarden in de dijkbekleding te voorkomen. Het besluit over op welke plaatsen de dijkbekleding moet worden vervangen wordt genomen nadat de resultaten van de (zoden)onderzoeken bekend zijn.	De reactie leidt niet tot wijziging van het VKA

	Samenvatting reactie op het concept-voorkeursalternatief Zwolle-Olst	Overwegingen waterschap	Wel/geen gevolgen voor VKA
	resultaten van zodenonderzoek bekend zijn. Ook in andere reacties is gevraagd aandacht te besteden aan het behouden van de waardevolle dijkflora.		
11	Indiener uit Wijhe geeft aan dat hij/zij veel last heeft van kwelwater in de kelder in de winter en vraagt of het waterschap bij de dijkversterking maatregelen kan meenemen die de kwel verminderen.	<p>Zowel gemeente Olst-Wijhe als waterschap zien geen mogelijkheden en geen noodzaak om het grondwater in openbaar gebied te verlagen, omdat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De straat voor de woning 80 cm hoger ligt dan de hoogst gemeten grondwaterstand in de dichtbijzijnde peilbuizen. Een hoogst gemeten grondwaterstand van 80 centimeter onder wegniveau is een acceptabel grondwaterniveau. • Het verbeteren of wijzigen van grondwaterpeilen is geen onderdeel van de doelen van het dijkversterkingsproject IJsseldijk Zwolle-Olst. Met dit project verbetert het waterschap de hoogwaterveiligheid van het gebied dat wordt beschermd tegen overstromingen vanuit de IJssel. Het waterschap is daarnaast oppervlaktewaterbeheerder en heeft zodoende invloed op het oppervlaktewater, en als gevolg daarvan beperkte invloed op het grondwater. In de omgeving van de woning ligt echter geen oppervlaktewater en heeft het waterschap dan ook geen invloedsmogelijkheden. 	De reactie heeft geen betrekking op de keuze voor het VKA en leidt niet tot wijziging van het VKA
12	Indiener stelt de vraag of het concept-voorkeursalternatief vergunbaar is in relatie tot het buitendijkse ruimtebeslag in Natura 2000-gebied in traject 15.1.	Het concept-Voorkeursalternatief is besproken en afgestemd met de diverse bevoegde gezagen. Hieruit blijkt dat er zicht is op vergunbaarheid. Bij de definitieve vergunningaanvragen (op basis van het uitgewerkte Voorkeursalternatief en meer onderzoek naar de natuur in de uiterwaarden) doet het bevoegd gezag een definitieve uitspraak over de vergunbaarheid van een buitendijkse dijkversterking.	De reactie heeft geen betrekking op de keuze voor het VKA en leidt niet tot wijziging van het VKA
13	Indiener vraagt hoe is omgegaan met de eerder ingediende reactie naar aanleiding van de NRD. Met betrekking tot het concept-voorkeursalternatief is destijds gevraagd naar de ruimtelijke inpassing van de dijkversterking.	Bij aanpassingen aan de dijk hecht het waterschap er veel waarde aan dat de maatregelen ruimtelijk goed worden ingepast. Dat betekent dat de dijk ook na versterking goed blijft aansluiten bij de omgeving. Tijdens het ontwerpproces in de Verkenningsfase is aandacht besteed aan de ruimtelijke kwaliteit van de alternatieven in ontwerpatelier met omgevingspartijen en middels de inzet van een landschapsarchitect. Om de ruimtelijke kwaliteit te borgen heeft het waterschap een Ruimtelijk Kwaliteitskader opgesteld met ontwerpprincipes voor het dijkontwerp. Dit kader is een belangrijk uitgangspunt voor het ontwerpproces in de planuitwerkingsfase. Dit kader is beschikbaar via de projectwebsite.	De reactie heeft geen betrekking op de keuze voor het VKA en leidt niet tot wijziging van het VKA

	Samenvatting reactie op het concept-voorkeursalternatief Zwolle-Olst	Overwegingen waterschap	Wel/geen gevolgen voor VKA
14	Indiener vraagt naar de duur van de dijkversterking op specifieke locaties langs de dijk.	De realisatiefase van de versterking loopt naar verwachting van 2023 tot 2026. Gedurende de realisatiefase wordt de uitvoering gefaseerd uitgevoerd, waarbij het waterschap ernaar streeft om de hinder en uitvoeringsduur voor een specifieke locatie te beperken. Wanneer en hoe lang rond specifieke locaties wordt gewerkt, is op dit moment niet bekend. Dit wordt in de Planuitwerkingsfase uitgewerkt.	De reactie heeft geen betrekking op de keuze voor het VKA en leidt niet tot wijziging van het VKA

In de volgende tabel staan de reacties en het antwoord van de initiatiefnemers van de meekoppelkansen samen met het waterschap.

	Samenvatting reactie op de meekoppelkansen	Antwoord
15	Indiener vraagt naar de mogelijkheid om een pad naast de provinciale weg ter hoogte van Olst-Zuid bij aanpassing van de dijkbekleding terug te laten komen in een betere staat.	Provincie Overijssel (verkeersveiligheid provinciale weg) en gemeente Olst-Wijhe onderzoeken in de planuitwerkingsfase wensen en meekoppelkansen rond de dijk, ook dit pad kan daarin meegenomen worden. Daarbij geven de gemeente en provincie aan dat het vanuit verkeersveiligheid niet gewenst is dat dit pad een openbare functie krijgt. Het pad is gerealiseerd bij de aanleg van het fietspad langs de provinciale weg en bedoeld voor gebruik door één van de perceeleigenaren om per fiets bij zijn perceel te kunnen komen.
16	Als meekoppelkans wordt de mogelijkheid onderzocht voor realisatie van een parallelweg (voor langzaam verkeer) langs de dijk/N337 tussen de aansluiting Barloseweg (ten noorden van den Nul) en de aansluiting Raalterweg (op de rotonde in Wijhe). Indiener verzoekt om geen landbouwverkeer toe te staan op deze potentiële nieuwe parallelweg.	In juni 2019 is door de gemeente Olst-Wijhe besloten om de potentiële nieuwe parallelweg niet verder te onderzoeken. Belangrijkste redenen voor het laten vervallen van deze meekoppelkansen zijn: <ul style="list-style-type: none"> • Een parallelweg biedt geen afdoende oplossing voor het zware landbouwverkeer en tast de landschappelijke kwaliteit aan; • Een fietsverbinding via de parallelweg is een minder aantrekkelijk alternatief voor fietsers dan de Scherpenzeelweg en kent daarom weinig draagvlak. De Scherpenzeelweg is landschappelijk aantrekkelijker, is voor scholieren van de Capellenborg een fractie korter en veiliger en biedt een directere route richting het centrum van Wijhe.
17	Indiener vraagt om het oversteken bij het kruispunt Wijhe/Barloseweg veiliger te maken voor fietsers en wandelaars.	De gemeente Olst-Wijhe onderzoekt de komende jaren in samenspraak met de provincie de mogelijkheden tot verbetering van de verkeersveiligheid van de N337. Daarbij wordt ook de aansluiting N337-Barloseweg onderzocht. In de planuitwerkingsfase nemen gemeente en provincie een definitief besluit over welke meekoppelkansen worden gerealiseerd.
18	Indiener verzoekt om bij realisatie van de dijkversterking te kijken naar de breedte van de fietspaden zodat rolstoel/handbike gebruikers hier ook gebruik van kunnen maken.	De gemeente Olst-Wijhe heeft de intentie om het fietspad vanaf Wijhe naar Herxen te verbreden en op een aantal locaties te verhogen. De haalbaarheid wordt de komende jaren onderzocht. In de planuitwerkingsfase neemt gemeente Olst-Wijhe een definitief besluit of deze kans gerealiseerd wordt.
19	Indiener geeft aan dat de dijkversterking kansen biedt om de bloemrijke bekleding uit te breiden op andere locaties, en wil graag samen met het waterschap een proef doen met methoden om dit type begroeiing te verspreiden.	Dit is een interessante kans, wanneer eigenaren en andere beheerders van dijk daar aan meewerken. Het waterschap neemt deze wens op in het overzicht voor de planuitwerkingsfase. Het waterschap komt hierop terug in nader overleg met de indiener. Zie ook de reactie 10.

	Samenvatting reactie op de meekoppelkansen	Antwoord
20	<p>Indiener verzoekt om ter hoogte van Wijhe verschillende verbeteringen door te voeren aan de N337: het aanpassen van afslag Noord (rotonde), een snelheidsbeperking tussen de verschillende rotondes op de nieuwe IJsseldijk en het verbreden en eventueel verhogen van het fietspad tussen Wijhe (Veerweg) en Herxen/Windesheim.</p>	<p>De gemeente Olst-Wijhe onderzoekt in samenspraak met provincie Overijssel de mogelijkheden tot verbetering van de verkeersveiligheid van de N337. Daarbij wordt de aansluiting N337-Brabantse Wagen onderzocht. Een mogelijke snelheidsbeperking tussen de rotondes staat los van het Hoogwaterbeschermingsprogramma en is op dit moment niet aan de orde. Het verbreden en gedeeltelijk verhogen van het fietspad tussen Wijhe en Herxen is een van de meekoppelkansen die tijdens de planuitwerkingsfase van het dijkversterkingsproject worden onderzocht. In de planuitwerkingsfase neemt gemeente Olst-Wijhe een definitief besluit of deze kans gerealiseerd wordt.</p>
21	<p>Indiener vraagt om te kijken naar de mogelijkheid om ruiterspaden aan te leggen op de dijk tussen Windesheim en Wijhe.</p>	<p>Het verzoek is voorgelegd aan de gemeentes. Gemeente Olst-Wijhe en gemeente Zwolle zijn niet voornemens om ruiterspaden aan te leggen op de dijk tussen Windesheim en Wijhe. De wens kan niet worden gerealiseerd met deze dijkversterking. Een toelichting hierbij:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tussen Herxen en Wijhe loopt reeds een fietspad op/langs de dijk. De gemeente heeft plannen om het bestaande fietspad op dit dijktraject te verbreden. Daarnaast is het gewenst om ruimte te bieden aan wandelaars over de dijk. Een fietspad mag niet door paard en ruiters gebruikt worden. Er is onvoldoende ruimte op de dijk om naast het fietspad toegang te geven aan paard en ruiters. • Tussen Herxen en Windesheim loopt momenteel geen pad over de dijk. Vanwege de hoge natuurwaarden en de rust in dit gebied worden hier door de gemeente geen nieuwe paden gerealiseerd. <p>Ook de Keur van het waterschap staat geen ruiterspaden toe op primaire dijken.</p>
22	<p>Met betrekking tot de meekoppelkans voor het Beekmanpad (scheidend van fietsers en voetgangers) zijn verschillende reacties ontvangen met het verzoek om de dijk bij het Beekmanpad ook open te houden voor wandelaars.</p>	<p>Het bestaande pad blijft toegankelijk voor wandelaars, ongeacht of er een nieuw (wandel)pad komt. Gemeente Zwolle onderzoekt de mogelijkheden in samenspraak met het waterschap. Op dit moment is nog niet bekend of het voetpad op de dijk of naast de dijk komt. Het ontwerp wordt in de planuitwerkingsfase (2020-2022) verder uitgewerkt. Hierbij wordt waar mogelijk rekening gehouden met ingebrachte wensen.</p>
23	<p>Verschiedende indieners vragen om het realiseren van een (vrijliggend) voetpad over een langer traject dan voorzien in de meekoppelkans wandelpad Beekmanpad: aangedragen ideeën zijn het doortrekken van het voetpad bij het Beekmanpad tot voorbij de voormalige energiecentrale Harculo, een apart voetpad van het Engelse werk tot aan Herxen en een apart voetpad op deeltrajecten 13.2 tot 13.4.</p>	<p>Deze vragen heeft het waterschap besproken met gemeentes Zwolle en Olst-Wijhe. De aanleg voor een wandelpad langs het hele traject vraagt een forse, niet waarschijnlijke investering. Op het grondgebied van de gemeente Olst-Wijhe is het reeds mogelijk om vanaf Windesheim over de dijk te wandelen, dus is er vanuit het perspectief van gemeente Olst-Wijhe geen directe aanleiding tot nadere actie.</p> <p>De gemeente Zwolle onderzoekt of het langs een deel van het traject (Beekmanpad, ter hoogte van het Oldenelerpark) mogelijk is voetgangers en fietsers te scheiden. In de planuitwerkingsfase wordt een definitief besluit genomen of en hoe deze kans gerealiseerd wordt. Daarnaast wordt er een 'karrenspoor'</p>

	Samenvatting reactie op de meekoppelkansen	Antwoord
		aangelegd (voor het deel Schellerdijk tussen traject 13.3 en 13.4), waar het ook mogelijk wordt om gescheiden te wandelen en fietsen. In de planuitwerkingsfase worden de meekoppelkansen verder uitgewerkt. Wensen van omwonenden worden waar mogelijk meegenomen. Daarnaast is medewerking van perceelseigenaren (Engie in het geval van doortrekking Beekmanpad) noodzakelijk om een meekoppelkans te kunnen realiseren.
24	Indiener vraag naar de haalbaarheid van de meekoppelkans voor een fietspad bij Centrale Harculo gezien de mogelijke ontwikkeling van het terrein.	De meekoppelkans wordt onderzocht, maar is volgend op de plannen die er zijn voor dit gebied. De gemeente is in gesprek met Engie, eigenaar van het grootste deel van de dijk en het gebied aldaar. Voor realisatie van een fietspad is toestemming nodig van de betrokken grondeigenaren en is een definitief besluit van de gemeente nodig. De besluitvorming vindt plaats in de Planuitwerkingsfase voor vaststelling van het Projectbesluit.
25	Indiener benoemt een nieuwe kans om de rustplek bij het rangeerterrein van ProRail en de brug naar Hattem te verbeteren.	Er staan verschillende bankjes iets verderop (zowel richting Engelse Werk als Zwolle-Zuid). De gemeente concentreert zich mede daarom momenteel op de andere meekoppelkansen. Met de indiener van deze reactie is gesproken over de wensen voor deze plek. In de planuitwerkingsfase onderzoeken de initiatiefnemer en het waterschap of het haalbaar is om de plek – na de dijkversterking - met gebruik van bestaande middelen attractiever in te richten.
26	Indiener vraagt aandacht voor het verbeteren van stallingsmogelijkheden voor fietsen bij de meekoppelkans bij het Engelse Werk. Daarnaast geeft indiener ideeën mee om bij de ontwerpuitwerking rekening te houden met ontvlechting van gebruiksstromen en de beleving van het gebied voor de uitspanning.	Bij de uitwerking van deze meekoppelkans in de Planuitwerkingsfase, is ook aandacht voor de verkeersveiligheid, het verkeersluw maken en het parkeren van fietsen. De meekoppelkans concentreert zich op de buitenruimte rondom het Engelse Werk en niet op de uitspanning zelf.
27	Indiener vraagt of het fietspad bij de Spoldersluis binnen of buiten het plangebied ligt en tegelijk met de dijkversterking kan worden verbeterd.	Het zuidelijke deel van het genoemde fietspad ligt binnen het plangebied. In de planuitwerkingsfase onderzoek en waterschap en gemeente of dit pad kan worden verbeterd bij herstelwerkzaamheden na de uitvoering van de dijkversterkingsmaatregelen.
28	Indieners hebben diverse ideeën voor aanvullende particuliere wensen / meekoppelkansen zoals bijvoorbeeld aanpassingen aan de grens van het perceel of andere initiatieven op of in de nabijheid van de dijk. Staat het waterschap hiervoor open?	Het waterschap staat positief tegenover potentiële meekoppelkansen van particulieren. Het kenmerk van een meekoppelkans is dat er een (fysiek) raakvlak is met het dijkversterkingsproject en er synergievoordelen ontstaan. Het trekverschap en financiering van de meerkosten van een meekoppelkans ligt bij de initiatiefnemer. Het waterschap gaat aan het begin van de planuitwerkingsfase graag met de indiener in gesprek over de kansrijkheid van deze meekoppelkansen.